

บทวิเคราะห์หนังสือ

ดร.แดนสอนอ่าน : เคล็ดลับปลูกปัญญา เปลี่ยนชีวิต ในยุคดิจิทัล
: โครงสร้างทางไวยากรณ์
(เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2559). กรุงเทพฯ : ชักเชสมิเดีย).

Book Analysis

Dr. Dan Teaches Reading: Tips for Cultivating Wisdom and
Changing Life in the Digital Age : Grammatical Structures
(Kriengsak Charoenwongsak (2016). Bangkok: Success Media)

กัลยา กุลสุวรรณ*
Kanlaya Kunsuwan

บทคัดย่อ

ท่ามกลางความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร สังคมไทยเผชิญกับปัญหาการอ่านไม่ออกอ่านไม่เป็น ไม่รักการอ่าน ที่ส่งผลต่อความสามารถด้านการคิดและปัญญาของคนในชาติที่ไม่ได้มาตรฐาน บทความนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์โครงสร้างทางไวยากรณ์ของหนังสือ เรื่อง “ดร.แดนสอนอ่าน: เคล็ดลับปลูกปัญญา เปลี่ยนชีวิต ในยุคดิจิทัล” ของ ศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ พบว่าองค์ประกอบทั้ง 4 ด้านของหนังสือมีลักษณะดังนี้ 1) ด้านการตั้งชื่อเรื่องมี 2 ลักษณะคือ การโน้มน้าวให้รักการอ่านและให้รู้วิธีการอ่าน 2) ด้านการกล่าวนำเรื่องมี 4 ลักษณะคือ การกล่าวนำด้วยถ้อยคำสำนวนโน้มน้าว การกล่าวถึงสถานการณ์ การเสนอแนะ และการเสนอประเด็นปัญหา 3) ด้านการเสนอเนื้อหา เป็นการเสนอเนื้อหาโน้มน้าวให้เห็นความสำคัญของการอ่านและการเสนอแนะวิธีอ่าน โดยการเสนอเนื้อหาตามทักษะและประสบการณ์ของผู้เขียนเชื่อมโยงกับทักษะของปราชญ์คนสำคัญ โดยเสนอผ่านชื่อเรื่อง การกล่าวนำ เสนอประเด็นหัวเรื่องย่อย และปิดความ และ 4) การจบความมี 3 ลักษณะคือ การอ้างถึงทักษะของบุคคลสำคัญก่อนเสนอคำคม ประกอบการสรุปความ การเสนอคำคมประกอบการสรุปความ และการสรุปความ โครงสร้างทางไวยากรณ์ของหนังสือเล่มนี้ดังกล่าวมา สื่อถึงโครงสร้างทางความหมายหรือเนื้อหาสาระของหนังสือได้โดยสังเขป บทความนี้จะเสนอประโยชน์หากผู้อ่านได้เข้าไปอ่านต้นฉบับ แล้วนำความรู้ไปพัฒนาตนเองและส่งเสริมผู้อื่นให้รักการอ่าน อ่านอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาการคิดและปัญญา รวมถึงใช้เป็นแนวทางสำหรับการเรียบเรียงเอกสารทางวิชาการ

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. หลักสูตรสาขาวิชาภาษาและวรรณกรรมไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Assistant Professor Ph.D. Program in Thai Language and Literature Faculty of Humanities and Social Sciences
Rajabhat Maha Sarakham University

ABSTRACT

In light of the advancement of information and communication technology, Thailand is encountering several reading problems. For instance, some people do not know how to read effectively; others do not like reading. This has affected the thinking competence and indicated that Thai people's wisdom is not up to the standard. This article aims to analyze the grammatical structures of the book entitled "Dr. Dan Teaches Reading : Tips for Cultivating Wisdom and Changing Life in the Digital Age: Grammatical Structures" written by Professor Dr. Kriengsak Charoenwongsak. The result revealed that the book had four distinguished components : naming the title, introduction, presentation of contents and ending. The title was named using two styles including persuasion to love reading and to learn reading methods. In an introduction part, the introductory passage comprised four features: using convincing words, talking about reading conditions, suggestions and presenting problematic issues. Regarding the contents, the presentation aimed to convince readers to realize an importance of reading and to suggest effective reading methods to communicate the contents through the title, introduction, sub-headings and closing remarks, based on the writer's perspectives and experience in connection with the ones of other well-known scholars. The ending part was written using three features; namely, referring to important persons and incorporating witty words or quotes in a conclusion, presenting only witty words or sayings in a conclusion, and presenting only a concluding part. As mentioned, the grammatical structures of the book was to present meanings and contents briefly. It is hoped that the article will be most beneficial if it is able to encourage the readers to read the original book, use gained knowledge to develop themselves and others through love of reading, effective reading strategies to enhance thinking processes and wisdom, and lastly, to use it as a guideline in preparing academic writings.

บทนำ

การอ่าน เป็นปัจจัยสำคัญต่อการเรียนรู้ และสร้างปัญญาแก่มวลมนุษย “อ่าน หมายถึง ว่าตามตัวหนังสือ, ถ้าออกเสียงด้วยเรียกว่าอ่านออกเสียง ถ้าไม่ออกเสียง เรียกว่าอ่านในใจ...” (ราชบัณฑิตยสถาน. 2556 : 1405) การอ่านในใจและอ่านออกเสียงเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ทั้งการศึกษาในระบบและนอกระบบการศึกษา จะเป็นการอ่านลักษณะใดนั้นขึ้นอยู่กับความมุ่งหมาย การอ่านในใจไม่เกี่ยวกับบุคคลอื่น และเสียงแต่มุ่งเน้นไปที่การรับรู้ความหมายหรือเนื้อหาสาระของคำและความ มีค่าและข้อความที่เกี่ยวข้องกับ

การอ่านหลากหลาย เช่น อ่านใจ อ่านตีความ อ่านข่าว อ่านอย่างมีวิจารณญาณ อ่านเกม อ่านตีบท ฯลฯ ซึ่งเป็นปัญหาสำหรับเยาวชนไทยและคนไทย ที่สรุปได้ว่า “อ่านไม่ออก อ่านไม่เป็น คิดไม่เป็น” ที่ส่งผลต่อการพัฒนาปัญญาอันเป็นปัจจัยสำหรับการพัฒนาทุกด้าน เป็นโจทย์สำคัญทางการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตลอดชีวิตของสังคมไทย ทั้งที่ได้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ด้วยความตระหนักโดยความร่วมมือของทุกฝ่าย นับจากระดับนโยบายของชาติ สถาบันการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน แต่ปัญหานี้ยังเป็นวาระแห่งชาติเช่นเคย

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ได้ระบุสถานการณ์การศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทยว่า ยังอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ และระบุเป้าหมายการพัฒนาไว้เป็นลำดับต้น ๆ คือ 1) คนไทยทุกกลุ่มทุกวัยมีทักษะและความรู้ความสามารถที่จะเป็นฐานในการพัฒนาประเทศ 2) คนไทยมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตพร้อมกับบริบทการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกประเทศ (มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.2559 ; มปน.) ซึ่งต้องเริ่มต้นจากการพัฒนาศักยภาพการอ่าน

การพัฒนาการเรียนรู้ของคนในชาติต้องพัฒนาความสามารถด้านการคิดซึ่งสัมพันธ์กับการอ่าน ทำอย่างไรให้คนไทยรักการอ่าน อ่านออก เขียนได้อ่านเป็น หลักสูตรการเรียนการสอนทุกระดับการศึกษาจึงต่างให้ความสำคัญกับการพัฒนาการอ่านและสร้างนิสัยรักการอ่าน แต่ยังไม่บรรลุเป้าประสงค์ วิธีการหนึ่งคือ ทั้งภาครัฐและเอกชนได้ผลิตเอกสาร แบบเรียน ตำรา ที่ผลิตออกมาเพื่อส่งเสริมให้อ่านและรักการอ่านออกมามากมาย เพื่อใช้สอนทั้งในระบบการเรียนการสอนและส่งเสริมการอ่านนอกเวลาเรียน แต่ปรากฏว่าการรักการอ่านของคนไทยยังคงเป็นเป็นโจทย์สำคัญของการศึกษาชาติ

ศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ เป็นนักวิชาการอีกท่านหนึ่งที่ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ ได้พยายามพัฒนาความสามารถด้านการคิดของคนไทย ท่านมีความรู้หลากหลาย ผลิตหนังสือและตำรามากมาย โดเด่นเฉพาะหนังสือตำราด้านการคิดที่เป็นคู่มือการแก้สังคมมายาวนาน และล่าสุดผู้เขียนได้อ่าน “ดร.แดนสอนอ่าน: เคล็ดลับปลูกปัญญา เปลี่ยนชีวิตในยุคดิจิทัล” เป็นหนังสือเล่มเล็ก สะดวกกับการพกพาอีกเล่มหนึ่ง เมื่อได้อ่านจึงประทับใจในกลวิธีเสนอเนื้อหาสาระโน้มน้าวให้คนรักการอ่านและวิธีการอ่านสารต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพรวมถึงกลวิธีเรียบเรียงที่มีระบบด้วยการลีลาใช้ภาษาง่าย ๆ ชวนอ่าน

น่าจะเป็นแบบอย่างในการเสนอบทความวิชาการที่มีประโยชน์และมีคุณค่าร้อยรัดเนื้อหาสาระกับระบบการนำเสนออย่างลงตัว เป็นตำราวิชาการที่อ่านด้วยความเพลิดเพลิน ด้วยการประกอบสร้างแนวคิดเกี่ยวกับโครงสร้างวาทกรรม ดังแนวคิดของ Longacre อ้างอิงจาก สมทรง บุรุษพัฒน์ (2537 : 22-23 ; อ้างอิงมาจาก Longacre. 1981) ว่า วนะประกอบด้วยใจความสำคัญของเรื่อง (macrostructure) ระดับความสำคัญของเรื่อง (profile) ข้อความประเภทต่างๆ และส่วนประกอบทางไวยากรณ์ (constituency structure)

ด้วยปรารถนาให้ผู้อื่นได้อ่าน อยากอ่าน รักการอ่าน นำไปใช้กับชีวิต และเผยแพร่ต่อไป รวมถึงได้เรียนรู้กลวิธีการเรียบเรียงงานวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เขียนจึงใคร่เสนอวิธีบทสำคัญจากหนังสือเล่มนี้ตามแนวทางการวิเคราะห์ส่วนประกอบทางไวยากรณ์ของวาทกรรมของ Longacre ด้านการตั้งชื่อเรื่อง การกล่าวนำ การเสนอเนื้อหา และการปิดความ เป็นการจูงใจให้ผู้อ่านเข้าไปศึกษาหนังสือเล่มนี้อย่างลึกซึ้ง

การตั้งชื่อเรื่อง

หนังสือเล่มนี้มีองค์ประกอบไม่ต่างจากหนังสือทั่วไป คือ ประกอบด้วยคำนิยาม คำนำจากผู้เขียนและเนื้อหาหลักจำนวน 10 เรื่อง ที่ผู้เขียนใช้โน้มน้าวและเสนอวิธีการอ่านไว้คือ 1) เหตุผลที่ผมชอบอ่าน 2) เรียนจบ...อ่านไม่จบ 3) เลือกอ่าน เลือกอนาคต 4) อ่านตามเป้า ต้องแตกต่าง 5) อ่านเป็น ให้เป็น “นิสัย” 6) อ่านเร็วขึ้น รู้มากขึ้น 7) อ่านเรื่องยากให้ “เข้าใจง่าย” 8) อ่านมาก แต่คิดให้ “มากกว่า” 9) อ่านจบแบบจำได้ 10) อ่านภาษาอังกฤษเพิ่มโอกาสชีวิต การสื่อความหมายผ่านโครงสร้างทางไวยากรณ์ สื่อความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพจากการตั้งชื่อเรื่อง การกล่าวนำเรื่อง และการสรุปความ

ชื่อเรื่องทั้ง 10 เรื่อง เป็นข้อความประเภทวลีที่มุ่งสื่อความโน้มน้าวให้รักการอ่านและเสนอวิธีการอ่าน ดังนี้

1. ชื่อเรื่องโน้มน้าวให้รักการอ่านมี 4 เรื่อง ได้แก่ เหตุผลที่ผมชอบอ่าน, เรียนจนอ่านไม่จบ, เลือกอ่าน เลือกอนาคต, และอ่านภาษาอังกฤษเพิ่มโอกาสชีวิต

2. ชื่อเรื่องเสนอวิธีการอ่านมี 6 เรื่อง ได้แก่ อ่านตามเป้าหมายแตกต่าง, อ่านเป็น ให้เป็น “นิสัย”, อ่านเร็วขึ้น รู้มากขึ้น, อ่านเรื่องยากให้ “เข้าใจ” ง่าย, อ่านมาก แต่คิดให้ “มากกว่า”, และ อ่านจบแบบจำได้

ชื่อเรื่องดังกล่าวมาทั้ง 2 กลุ่มใช้ถ้อยคำง่ายๆ ในลักษณะภาษาพูด ไม่ต้องตีความ เป็นแรงจูงใจที่ดีให้เข้าไปอ่านหนังสือเล่มนี้

การกล่าวนำ

การกล่าวนำทั้ง 10 เรื่องก่อนเสนอสาระแต่ละเรื่องมี 4 ลักษณะ คือ กล่าวนำด้วยถ้อยคำสำนวนโน้มน้าว กล่าวนำด้วยการเล่าสถานการณ์ กล่าวนำด้วยข้อเสนอแนะ และกล่าวนำด้วยประเด็นปัญหา โดยมี การกล่าวนำด้วยสำนวนโน้มน้าวมากที่สุด ดังนี้

1. การกล่าวนำด้วยถ้อยคำสำนวนโน้มน้าวมีจำนวน 6 เรื่อง ซึ่งนับเป็นการกล่าวนำมากที่สุดเป็นถ้อยคำสำนวนของผู้เขียนและของนักปราชญ์คนสำคัญของโลกเพื่อใช้ประกอบและเชื่อมโยงความรู้และความคิดของผู้เขียนให้ชัดเจน น่าเชื่อถือ เช่น

“การเรียนรู้การอ่านเปรียบเสมือนการจุดไฟทุกพยางค์ที่สะกดออกมาก่อให้เกิดประกายไฟ (To learn to read is to light a fire : every syllable that is spelled is a spark)

วิกเตอร์ ฮูโก

“จงใช้ชีวิตราวกับว่าคุณจะตายในวันพรุ่งนี้ และจงเรียนรู้ราวกับว่าคุณจะมีชีวิตอยู่ตลอดไป” (Live as if you were to die tomorrow. Learn as if you were to live forever.)

มหาตมะ คานธี

“สิ่งทั้งหมดที่ข้าพเจ้าได้เรียนรู้มา ข้าเจ้าเรียนรู้จากหนังสือ” (All I have learned, I learned from books)

อับราฮัม ลินคอล์น

“หนังสือบางเล่มเพียงลืมนั่งก็พอ ส่วนบางเล่มควรเคี้ยวและกลืนเข้าไป นั่นหมายถึงหนังสือบางเล่มอ่านเพียงบางส่วน บางเล่มอ่านไปแบบไม่ต้องกระตือรือร้น แต่บางเล่มกลับต้องอ่านตลอดเล่ม

เซอร์ ฟรานซิส เบคอน

“การอ่านเป็นเครื่องมือพื้นฐานของการทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น (Reading is a basic tool in the living of a good life

มอร์ติเมอ เจ. แอดเลอร์

“คนที่ไม่อ่านหนังสือเท่ากับปิดประตูชุมทรัพย์ทางปัญญา”

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์

2. การกล่าวนำด้วยการเล่าสถานการณ์เป็นการเกริ่นนำเรื่องแรก คือ “เหตุผลที่ผมชอบอ่าน” เป็นการนำเสนอแรงบันดาลใจในการเขียนหนังสือเล่มนี้เพื่อเสนอประเด็นเหตุผลที่ชอบอ่านหนังสือ

“ครั้งหนึ่ง ผมได้รับเชิญจากมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งให้ไปบรรยายเรื่อง “ความสำคัญของการอ่านของเยาวชนไทยในสังคมแห่งปัญญาเพื่อความอยู่รอดในศตวรรษที่ 21” ให้กับนักศึกษาประมาณ 500 คน เพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้เยาวชนของชาติเหล่านั้นรักการอ่าน รักการศึกษาค้นคว้า และรักการเรียนรู้โดยถ่ายทอดจากชีวิตของผมเอง... ผมจึงพยายามรวบรวมเหตุผลว่าทำไมผมจึงชอบอ่านหนังสือ ...ซึ่งเสนอไว้ 10 ประการ เช่น ชอบอ่านเพราะ... “ได้จัดปาร์ตี้ทางปัญญา” กับผู้เขียน”

“ชอบอ่านเพราะ... “ได้รู้เรื่องต่าง ๆ” มีผมอยากรู้ ฯลฯ

3. การกล่าวนำด้วยข้อเสนอแนะเป็นกลวิธี
เกริ่นนำเรื่อง “อ่านตามเป้าหมายแตกต่าง” เริ่มจากการ
เสนอแนะตรงประเด็นของเรื่อง เพื่อเน้นย้ำถึงการอ่าน
สารต่างประเภทประเภทที่ต้องมีความแตกต่างกัน

“อย่าอ่านทุกอย่างเหมือนกันหมด...

...อย่าอ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสาร

เหมือนอ่านบทความวิชาการ

...อย่าอ่านนวนิยาย เหมือนอ่านตำรา

เพราะทำให้ “เสียเวลา” และ “ไร้
ประสิทธิภาพ” โดยไม่จำเป็น”

เมื่อเสนอแนะแล้ว จึงเชื่อมโยงกับ
ถ้อยคำสำนวนของ เซอร์ ฟรานซิส เบคอน ที่เสริมความ
เกี่ยวกับการเลือกอ่านหนังสือ แล้วจึงเสนอการอ่านสาร
ประเภทต่าง ๆ เช่น การอ่านหนังสือพิมพ์ การอ่าน
นิตยสาร ฯลฯ

4. การกล่าวนำด้วยประเด็นปัญหา
เป็นการเกริ่นนำเรื่อง “อ่านจบแบบจำได้” เป็นการ
กล่าวสะท้อนปัญหาการอ่านหรือการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้
เรียนจำเนื้อหาได้เพียงเพื่อใช้ในการสอบ แต่ไม่สามารถ
จำถาวร แล้วนำความรู้เหล่านั้นไปใช้ได้อย่างยั่งยืน

“อ่านจบแล้วก็ลืม” คงเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นกับคน
ทั่วไป แม้ตั้งใจอ่านเพียงใด แต่พอเวลาผ่านไปสักพัก
หรือเมื่อถึง

เวลาที่ต้องสอบหรือต้องนำมาใช้จริง กลับ
ไม่สามารถจำได้...การพัฒนาทักษะความจำจึงเป็นอีก
เรื่องหนึ่งที่เรา

ควรฝึก เพราะหากเราจำสิ่งที่ได้อ่านไป
ย่อมเกิดประโยชน์ ไม่สูญเสียเปล่า แต่ถึงกระนั้น การ
อ่านจะเกิด

ประโยชน์กว่า หากเราจำด้วยความเข้าใจ
เพราะสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้และจดจำได้นาน
กว่าการจดจำ”

การเสนอเนื้อหา

การเสนอเนื้อหา “ดร.แดนสอนอ่าน :
เคล็ดลับปลูกปัญญาเปลี่ยนชีวิตในยุคดิจิทัล” ทั้ง 10 เรื่อง
มีโครงสร้างการนำเสนอที่เป็นระบบ เป็นแบบอย่างของ
วาทกรรมประเภทตำราที่มีหลักการและสโลโก้เฉพาะตน
เสนอเนื้อหาโน้มน้าวให้เห็นความสำคัญของการอ่าน
และการเสนอแนะวิธีอ่านโดยการสื่อเนื้อหาตามทักษะ
และประสบการณ์ของผู้เขียนเชื่อมโยงกับทักษะของ
ประชาชนคนสำคัญ โดยการเสนอชื่อเรื่อง กล่าวนำ เสนอ
ประเด็นหัวเรื่องย่อย และปิดความ ดังนี้

1 การเสนอเนื้อหาโน้มน้าวให้รักการอ่าน
ได้แก่ เรื่องเหตุผลที่ผมชอบอ่าน, เรื่องเรียนจบ...อ่าน
ไม่จบ, เรื่องเลือกอ่าน เลือกอนาคต และเรื่องอ่านเป็น
ให้เป็นนิสัย มีหัวเรื่องหลักและหัวเรื่องย่อย ดังเช่น

หัวเรื่องหลัก	หัวเรื่องย่อย
01 เหตุผลที่ผมชอบอ่าน	-กล่าวนำ -เสนอเนื้อหา (1) ผมชอบอ่านเพราะ...ได้จัด “ปาร์ตี้ทางปัญญากับผู้เขียน” (2) ผมชอบอ่านเพราะ...ได้จัด “ได้รู้เรื่องต่าง ๆ” ที่ผมอยากรู้ (3) ผมชอบอ่านเพราะ...ได้เป็นเพื่อนกับคนทั้งโลก ... (10) ผมชอบอ่านเพราะ... “ทำได้” ในสิ่งที่คิดว่า “ทำไม่ได้” -ปิดความ ด้วยการโยงสู่ถ้อยคำสำนวนของบุคคลสำคัญ

2. การเสนอเนื้อหาชี้แนะวิธีการอ่าน ได้แก่ เรื่องอ่าน
ตามเป้าหมายแตกต่าง, เรื่องอ่านเร็วขึ้น รู้มากขึ้น, อ่าน
เรื่องยากให้ “เข้าใจ” ง่าย, อ่านมาก แต่คิดให้
“มากกว่า” และเรื่องอ่านจบแบบจำได้ ดังเช่น

หัวเรื่องหลัก	หัวเรื่องย่อย
09 อ่านจบแบบจำได้	-กล่าวนำ -เสนอเนื้อหา (1) ทบทวนความเข้าใจตลอดทาง (2) ทบทวนซ้ำด้วยภาพในจินตนาการ (ทำแผนที่เส้นทาง, สร้างคำใหม่) (3) เล่าให้คนอื่นฟัง (4) หาทางนำไปใช้ -ปิดความ ด้วยโยงสู่ถ้อยคำสำนวนของบุคคลสำคัญ เสนอคำคมประกอบการสรุปความ

โครงสร้างการเสนอหัวเรื่องหลักและหัวเรื่องย่อยเพื่อการโน้มน้าวและชี้แนะวิธีการอ่านดังกล่าว เป็นโครงสร้างการเสนอเนื้อหาที่ชวนติดตามการใช้ภาษาง่าย ไม่เป็นทางการ ทำให้ผู้อ่านรู้สึกผ่อนคลาย เพลิดเพลิน ต่างจากการอ่านตำราวิชาการทั่วไปที่มักใช้ภาษาเขียนหรือภาษาทางการ

การปิดความ

การปิดความเป็นศิลปะสำคัญอีกประการหนึ่งของการเสนอเนื้อหาทางวิชาการเล่มนี้ มี 3 ลักษณะคือ 1) ปิดความโดยอ้างถึงทัศนะของบุคคลสำคัญก่อนเสนอคำคมประกอบการสรุปความ 2) ปิดความโดยเสนอคำคมประกอบการสรุปความ 3) ปิดความโดยการสรุปความ ดังนี้

1. ปิดความโดยอ้างถึงทัศนะของบุคคลสำคัญก่อนเสนอคำคมประกอบการสรุปความ การปิดความลักษณะนี้มี 6 เรื่อง เป็นการอ้างถึงคำคมจากนักปราชญ์ เพื่อเน้นย้ำเนื้อหาสาระที่เสนอ ก่อนการสรุปประกอบคำคมของผู้เรียบเรียงหรือของผู้ที่อ้างถึงดังเรื่อง เรียนจบอ่านไม่จบ

“มหาตมะ คานธี ได้ให้ข้อคิดที่ดีมากสำหรับคนที่ต้องการใช้ชีวิตอย่าง “รู้คุณค่า” ไว้ว่า “จงใช้ชีวิต

ราวกับว่าคุณจะตายในวันพรุ่งนี้ และ

จงเรียนรู้ราวกับว่าคุณจะมีชีวิตอยู่ตลอดไป (Live as you were to die tomorrow. Learn as if you were to live forever. ...

ช่องทางหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นคือ การอ่าน

การมีนิสัยรักการอ่าน รู้จักเลือกหนังสือที่จะอ่าน และพัฒนาทักษะการอ่านให้มีประสิทธิภาพย่อมช่วยเพาะความงอกงามทางปัญญาให้เกิดอย่างเต็มที่ ดังนั้น เราจึงควรมีทัศนคติแง่บวกเกี่ยวกับการอ่าน โดยตระหนัก “การอ่านไม่ใช่การเสียเวลา แต่เป็นการลงทุนทางปัญญา” เป็นเครื่องมือสำคัญของผู้ที่ปรารถนาความสำเร็จทั้งในปัจจุบันและอนาคต

“การอ่าน
ไม่ใช่เป็นการเสียเวลา
แต่เป็นการลงทุน
ทางปัญญา”

(เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2559. 21-22)

2. ปิดความโดยเสนอคำคมประกอบการสรุปความ เป็นการจบความโดยการกล่าวสรุปและคำคมของผู้เรียบเรียง ดังเรื่อง อ่านเป็นให้เป็น “นิสัย”
“... ในบทนี้ต้องการให้เห็นว่า การอ่านให้มีประสิทธิภาพนั้น สิ่งที่ต้องเรียนรู้คือ วิธีการอ่านที่แตกต่างกัน

ในหนังสือแต่ละประเภทที่แตกต่างกัน โดยมีเป้าหมายร่วมกัน นั่นคือ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เราต้องการ

การอ่านจะมี
ประสิทธิภาพสูงสุด
เมื่ออ่านอย่างมีเป้าหมาย
ด้วยวิธีที่ตรงเป้า
(เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2559. 50)

3. การปิดความโดยการสรุปความเป็น การปิดความโดยการกล่าวสรุปของผู้เขียน พบในเรื่องเดียวคือ “อ่านมาก แต่คิดให้ “มากกว่า” ดังนี้

“ดังนั้น ขณะที่เราอ่านหนังสือให้เราฝึกคิด เชื่อมโยงกับสิ่งที่เราคิด ซึ่งอาจจะทำให้เราค้นพบสิ่งใหม่ ๆ ที่สร้างสรรค์อย่างไม่เคยคิดมาก่อนได้

ปัจจุบันสังคมที่แข่งขันกันมีความรู้ ผู้ที่มีโอกาสดีกว่าผู้อื่น มิใช่ผู้ที่สะสมความรู้ในโลกมาไว้ในสมองของตนได้มากกว่า แต่เป็นผู้ที่รู้จักทำความเข้าใจ ในความรู้ รู้จักคิดวิพากษ์ คิดประยุกต์ และคิดสร้างสรรค์ต่อยอดความรู้ นั้น ให้เกิดพลังจากการอ่าน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

(เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2559. 116)

การปิดความทั้ง 3 ลักษณะ เป็นกลวิธีที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความตระหนักและเชื่อมั่นในคุณค่าของการอ่าน

บทสรุป

การเรียบเรียงหนังสือเล่มนี้ขึ้นมาเพื่อส่งเสริมให้คนไทยรักการอ่านและพัฒนาทักษะการอ่านที่มีประสิทธิภาพด้วยกลวิธีการนำเสนอสารัตถะอย่างรัดกุม ครอบคลุมทั้งการสร้างแรงจูงใจ และเสนอแนะวิธีการอย่างแยบยลผ่านหนังสือเล่มกะทัดรัดใช้ภาษาไม่เป็นทางการ แม้ไม่พิถีพิถันด้านการใช้ ไวยากรณ์ไทยในประเด็นการใช้ภาษาพูดและการเรียบเรียงคำและความความ ด้วยสาระที่สมบูรณ์ด้านการส่งเสริม

เสริมนิสัยรักการอ่านและกลวิธีเสนอหรือโครงสร้าง ไวยากรณ์ของวาทกรรมชุดนี้ มีค่านิยมก่อนเสนอคำนำจากผู้เขียนที่โน้มน้าวให้เข้าไปอ่านจากผู้ทรงคุณวุฒิ 4 คน คือ พลเอกดาวพงษ์ รัตนสุวรรณ คุณบุรพา อารัมภีร รศ.ดร.น้ำทิพย์ วิภาวิน คุณวงศ์ทอง ชัยณรงค์สิงห์ เป็นแรงบันดาลใจให้เข้าไปอ่านหนังสือเล่มนี้และอยากเป็นนักอ่าน เช่น

“...ในช่วงที่ผ่านมา พฤติกรรมการอ่านของคนไทยไม่ค่อยดีนัก การส่งเสริมการอ่านในทุกวิถีทาง จึงเป็นเรื่องจำเป็นและน่ายกย่อง...ด้วยลีลาการเขียนของผู้ที่ได้ชื่อว่า เป็นนักก่อกคิด นักเขียนที่ผ่านการบ่มเพาะการเป็นนักอ่านมาตั้งแต่เด็ก ทำให้เขียนเรื่องการอ่านที่ชวนให้อ่านง่าย ได้สาระมากกว่า เป็นเพียงตำราวิชาการที่วาดด้วยการสอนอ่าน...หนังสือเล่มนี้เคล็ดลับช่วยให้ผู้ไม่ชอบอ่าน

“รักการอ่าน” ให้ผู้ชอบอ่าน “รู้วิธีอ่าน”

...วาทะที่น่าสนใจของผู้เขียนคือ “วันนี้เป็นนักอ่านวันหน้าเป็นผู้นำ”

พลเอกดาวพงษ์ รัตนสุวรรณ

“...หนังสือเล่มนี้น่าจะเป็นหนึ่งในหนังสือที่คนไทยควรอ่าน...จุดเด่นของหนังสือเล่มนี้คือสามารถใช้เป็นหนังสือสอนอ่านของครู เป็นหนังสืออ่านนอกเวลาของนักเรียน นักศึกษา เหมาะสำหรับทุกเพศ ทุกวัยเพราะผู้เขียน เขียนให้อ่านง่าย จึงควรมีไว้ทุกห้องสมุด...ขอบพระคุณดร.แดนที่เขียนหนังสือเล่มนี้ ที่จะทำให้คนไม่ชอบอ่านรู้ว่าทำไมจึงต้องอ่าน และทำให้คนที่รักการอ่านรู้ว่าทำไมจึงไม่ควรหยุดอ่าน”

รศ.ดร.น้ำทิพย์ วิภาวิน

ทักษะทางบวกที่มีต่อผู้เขียน คุณภาพของหนังสือเล่มนี้ดังกล่าวมา ชี้ชวนให้เห็นคุณค่า ท้าทายและจูงใจให้อยากเข้าไปอ่านหนังสือเล่มนี้ รวมถึงสกัดเอาประโยชน์ไปตามบริบทของแต่ละบุคคลเพื่อสัมผัสกับเนื้อหาสาระที่เสนอไว้ทั้ง 10 บท อย่างมั่นใจ

การเสนอเนื้อหา “ดร.แดนสอนอ่าน : เคล็ดลับปลูกปัญญา เปลี่ยนชีวิตในยุคดิจิทัล” ทั้ง 10 เรื่อง มีโครงสร้างการนำเสนอที่เป็นระบบ มีเทคนิคการจูงใจที่ดี เป็นแบบอย่างของวาทกรรมประเภทตำราที่มีหลักการ มีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย โครงสร้างที่เสนอมาสื่อถึงคุณค่าด้านเนื้อหาสาระได้ดี เป็นการจุดประกายความรู้ให้ผู้อ่าน เป็นหนังสือวิชาการที่น่าอ่านเล่มหนึ่ง เป็นแบบอย่างการเรียบเรียงตำราที่สมบูรณ์ ด้ายข้อมูลจากความรู้ที่ตกผลึกจากผู้เรียบเรียงผนวกกับองค์ความรู้และทัศนะสำคัญจากปราชญ์ของโลก มาสนับสนุน การอ่านหนังสือใด เรื่องใด ทั้งที่ตั้งความมุ่งหมายหรือไม่ก็ตาม ย่อมเป็นต้นทุนสำหรับการพัฒนาปัญญาได้ ขอเพียงต้องอ่าน ดังทัศนะของชูศักดิ์ ภัทรกุลวณิช (2557 : 4)

“กิจกรรมการอ่านนั้นมิได้แตกต่างจากกิจกรรมอื่นๆ ในสังคม หากได้บริสุทธิ์ผุดผ่องและไร้เดียงสาอย่างที่เรายากจะให้ เป็น วรรณกรรมเป็นผลผลิตของสังคม เช่นเดียวกับการที่การอ่านวรรณกรรมคือกิจกรรมทางสังคม จะโดยตั้งใจหรือไม่ก็ตามที่จะโดยความยินยอมพร้อมใจหรือไม่ก็ตามแต่ ทั้งวรรณกรรมและการอ่านวรรณกรรมล้วนมีมิติทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และอุดมการณ์เข้ามาเกี่ยวข้องอย่างแนบแน่นและอย่างมีอาจหลีกเลี่ยงได้

ชูศักดิ์ ภัทรกุลวณิช. 2548 : 4)

ข้อมูลด้านเนื้อหาจากหนังสือเล่มนี้หรือโครงสร้างทางความหมายของวาทกรรมชุดนี้ แม้ไม่ได้วิเคราะห์และเสนอไว้ ณ ที่นี้โดยตรง เพียงผ่านโครงสร้างทางไวยากรณ์โดยสังเขปด้วยกลวิธีทางภาษาของผู้เรียบเรียงที่มีจุดเด่นด้านลีลาการใช้ภาษาที่ง่ายต่อความเข้าใจ เป็นแนวทางการเรียบเรียงตำราวิชาการระดับต้นแบบ

เอกสารอ้างอิง

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2559). **ดร.แดนสอนอ่าน : เคล็ดลับปลูกปัญญา เปลี่ยนชีวิต ในยุคดิจิทัล**. กรุงเทพฯ : ซักเซส มีเดีย.
- ชูศักดิ์ ภัทรกุลวณิช. (2548). **อ่าน (ไม่) เอาเรื่อง**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โครงการจัดพิมพ์คบไฟ. นานมีบุ๊ค.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
- สมทรง บุรุษพัฒน์. (2537). **วจนะวิเคราะห์ : การวิเคราะห์ภาษาระดับข้อความ**. นครปฐม : สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมอาเซียน.
- สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (2560-2565)**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.